

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Libri historiarum quatuor [Rerum Romanarum epitoma] a [Joanne] Cuspiniano castigati cum ind

Florus, Lucius Annaeus

Vienne, 1511

Bellvm civile marianvm. Ti. XXI

[urn:nbn:de:bsz:31-270805](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270805)

LIBER

ibi circa Brucium angulum clusi: cum fugam in Siciliam pararent: neque nauigia suppeteret: ratesque ex cratibus: & dolia conexa uirgulis in rapidissimo freto frustra experirent: tandem eruptione facta: dignam uiris obire mortem: & quod sub gladiatore duce oportuit: sine missione pugnatum est. Spartacus ipse in primo agmine forisissime dimicans quasi impator occisus est.

BELLVM CIVILE MARIANVM, TI. XXI.

Hoc deerat unum: Populi Romani malis: scilicet ut ipse intra se parricidiale bellum domi stringeret: & in urbe media ac foro: quasi harena ciues cum ciuibus suis gladiatorio more concurrerent: æquore animo utrumque ferrem: si plebei duces: aut si nobiles: mali saltim ducatur sceleris prebissent. Cum uero: pro hac facinus: qui uiri: qui impatores: decora & ornamenta seculi sui: Marius & Sylla pessimo facinori suam etiam dignitatem prebuerunt: Tribus ut sic dixerim sideribus agitata est. Prætor & leui & modico tumultu: maiore quam bello intra ipsos armorum duces subsistente sauita. Mox atrocius & crudelius pro totius uiscera senatus grassante uictoria. Ultimam non ciuicam modo: sed hostilem quoque rabiem supgressum est: cum armorum furor totius Italiae uiribus niteret: eorumque odiis seueritibus: donec deessent: qui occiderent. Initium & causa belli inexplebilis honorum Marii famæ: dum decretam Syllæ puinciam: Sulptia lege sollicitat. Sed impatientis inluriam statim Sylla legiones circumiegit: dilatoque Mithridate Exquilia Collinaque porta geminum agmen urbi insudit. Unde cum subito Sulpitius & Albinouanus obiecerunt cateruas: sudæque: & saxa undique a manibus ac tela iacerent: ipse quoque iaculatus incendio uiam fecit: arcemque Capitolii: quæ panos quoque Gallos etiam Senonas euaserat: quasi captiuam uictor insedit: cum ex consilio senatus: aduersariis hostibus iudicatis: in presentem tribunum aliosque diuersæ factionis iure seuitum est. Marium seruillis fugam exemit inimo fortuna: alteri bello reseruauit. Cornelio Cinna Cneo Octauiolo consulibus male obrutum resurrexit incendi

QVARTVS.

um: & quidem ab ipsorum discordia: cum de reuocandis: quos
 senatus hostes iudicauerat ad populum referretur. Cincta quæ
 gladiis cõtionem: sed uincẽtibus: quibus pax & res potior: p̄fugus
 patria sua Cinna confugit ad partes: redit ab Africa Marius:
 clade maior: siquidẽ carcer: cathena: fuga/exilium/horrificauē/
 rant dignitatẽ: Itaq; ad nomen tanti uiri late concurrũt: seruitia
 pro nefas: & ergastula armatur: & facile inuenit exercitũ miser
 Imperator. Itaq; uĩ patriam reuocens: unde uĩ fuerat expulsus:
 poterat uideri iure agere nisi causam suã seuitia corrũperet: sed
 cum dijs hominibusq; infestus rediret: statim priõ impetu cliẽs
 & alumna urbis Hostia nefanda strage diripit. Mox in urbem
 quadruplici agmine intratur: diuisere copias Cinna. Marius.
 Carbo. Sertorius. Hic postq; manus ois Octaui depulsa Jani-
 culo est: statim ad principum cædẽ signo dato aliquãto sauius.
 quam aut in Punica: aut i Cymbrica urbe sauitur. Octauiũ con-
 sulis caput pro rostris exponit. Antonii consularis in Marii ip-
 sius mensis. Cæsar & Fimbria in penetibus domorum suorum
 trucidant. Crassi pater & filius in mutuo alter alterius aspectu.
 Bebiũ atq; Numitoriũ per medium forum unci traxere carni-
 ficum. Catulus se ignis haustu ludibrio hostium excem̄it. Meru-
 la Flamen Dialis in capitolio Iouis ipsius oculos uenarum cruo-
 re resperfit. Arquarius ipso uidẽte Mario cõfossus est: quia fata-
 lem illam. s. manum non porrexerat salutanti. Hæc tot senatus
 funera intra Calendas & Idus Ianuarii mensis: septima illa Ma-
 riũ purpura dedit. quid futurum fuit si annum consularis imple-
 B set. Scipione/Norbanocq; consulibus tertius ille turbo ciuilis in-
 sania toto furore detonuit: quippe cum hĩc. vii. legiones: inde
 quingentæ cohortes starent in armis. Inde ab Asia cum uictore
 exercitu Sylla properat: & sane cum tam ferus in Syllanos Mari-
 us fuisset quanta seuitia opus erat: ut Sylla de Mario uindicare-
 tur. Primum apud Capuam sub amne Vulturno signa concur-
 runt: & ibi statim Norbani susus exercitus: statim omnes Scipi-
 onis copia: ostetata spe pacis oppressæ. Tum Marius iuuenis &
 Carbo cõsules: quasi desperata uictoria: ne multi perierent: san-

LIBER

& ibi aliquando defecit: sed non & odia partium finita cū bello: non enim prius geuere: q̄ in urbe ipsa medio senatu eorū qui uicti erant odia uictoris sese cæde faciarent. Causa tantæ calamitatis eademq̄ oīum: nimia scelicitas: Siquidē Quinto Metello/ & Lutio Afranio cōsulibus: cū Romana maiestas toto orbe poleret: recenteq̄ uictorias/ Ponticos & Armenios triumphos/ in Pompeianis theatris Roma cantaret: nimia Pompei potentia apud ociosos (ut solet) ciues mouit inuidiā, Metellus ob iminutū Cretæ triumphū/ Cato aduersus potētes semp obliquus: detrectare Pompeiū: actisq̄ eius obstrepere: Hūc dolor transuersum egit: & ad præsidia dignitati parāda impulit: forte tunc Crassus genere/ diuitiis/ dignitate florebat: uellet tamen auctiores opes, Caius Cæsar eloquentia/ & sp̄ritu/ ecce iam cōsulatu alleuabat. Pompeius tamē super utrūq̄ emicbat. Sic igitur Cæsare dignitatem cōparare. Crasso augere. Pompeio retinere cupientibus oībusq̄ pariter potētia cupidis: de inuadenda Repub. facile cōuenit: ergo cū mutuis uiribus in suū quisq̄ decus niteretur: Galliam Cæsar inuadit: Crassus Asiam: Pompeius Hispaniā. Tres maxios exercitus: etiam sic orbis imperiū societate trium principum occupatur: decē annos traxit ista dominatio: exinde: quoniam mutuo metu tenebantur. Crassi morte apud Parthos: & morte Iuliæ Cæsaris filia: que nupta Pompeio/ generi soceriq̄ concordia matrimonii scedere tenebat statim emulatio erupit. Iam Pompeio suspecta Cæsaris opes: & Cæsari Pōpeiana dignitas grauis: nec hic ferebat parem: nec ille superiorē: nefas: sic de principatu laborabant: tanq̄ duos tanti imperii fortuna nō caperet: Ergo Lentulo/ Marcelloq̄ cōsulibus rupta prima conuirsionis fide: de successione Cæsaris senatus: idemq̄ Pompeius agitabat: nec ille abnuebat: si ratio sui pximis comitiis haberet cōsulatus: absentis/ quem decē tribus fauente Pompeio nup decreuerant. Tū dissimulante eodem negabāt: ueniret & peteret maiorū more: Ille contra flagitare decreta/ ac nisi in fide pmaneret nō se dimissurū exercitum: Ergo ut in hostem decernit: His Cæsar agitur/ statuit præmia armorū armis defendere. Prima ciuilibis belli arena Italia fuit: cuius arces leuibus p̄sidis Pompeius

A. II. Et iā.

Q VARTVS:

Infederat: sed omnia subito Caesaris impetu opprēsa sunt: prima Arimino signa cecinerūt: Tum pulsus Ethruria Libo: Vmbria Thermus. Domitius Corfinio: Et peractū erat bellum sine sanguine si Pōpetū Brūduſii opprimere: ut cœpat: potuiſſet. Sed ille per obſeſſi clauſtra portus: nocturna fuga euasi: turpe dictū: modo princeps patrū/pacis belliq; moderator: per triumphatū a ſemare lacerata & pene inermi nauī fugiebat. Nec Pompeius ab Italia/ q̄ ſenatus urbe fugatur prior: quā pene uacua metu Caesar ingreſſus cōſulem ſeip̄e facit/ Aceratū quoq; ſanctū/ qd̄ quia tardius apiebant Tribuni/iuſſit eſſringi: cenſumq; & patri moniū Populi Romani ante rapuit: q̄ imperiū. Pulſo fugatoq; Pompeio maluit prius ordinare puinciam/q̄ ipſum ſequi. Siciliam & Sardiā Annona pignora per legatos habuit: nihil hoſtile erat i Gallia: pacem ipſe fecerat. Sed ad Hiſpanienſes Pompei exercitus/ tranſeuntī p̄ eam duct̄ portas claudere auſa Maſſilia eſt: Miſera/ dū cupit pacem Belli metu: in bellū incidit: ſed q̄ tutis muris erat uincl̄ eam ſibi iuſſit abſenti. Gracula ciuitas nō p̄ mollicia noīs: & uallū cadere: & incendere machinas auſa: & congregi nauibus. Sed Brutus cui mandatū erat bellum/ uictos terra mariq; perdomuit: mox dedētibus ſeſe ablata oīa praterquam potiorē omnibus habebāt) libertatem. Anceps uariſique & cruentū in Hiſpania bellū. cum legatis Cnei Pompei Petreſo & Afranio: quos Ilerdæ caſtra habētes: apud Sycorim amnem obſidere & ab oppido intercludere aggrediſ. Interim ab unda/ tione uerni fluminis cōmeatibus phibet: ſic fame caſtra tentata ſunt: obſeſſorq; ip̄e q̄ſi obſidebatur. Sed ubi pax fluminis redit/ populatōibus & pugna cāpos apuit: Iteq; ferox iſtat: & cedētes ad Celtiberiā conſecutus: aggere & uallo: & p̄ hęc fiti: ad dediti onem cōpulit. Sic citerior Hiſpania recepta eſt: nec ulterioſior moram fecit: quid. n. una poſt quinque legiones: Ita q; ultro cedente Varrone: Gades: fretū: Oceanus: oīa ſcelicitatē Caſaris ſequebantur. Aliquid tamē aduerſus abſentē ducem auſa fortuna eſt Cſtra Illyricum & Africā quaſi de induſtria p̄ſpera eius aduerſis irradiant. Quippe cū fauces Adrlatici maris iuſſi occupare Dolobella & Antonius. Ille Illyrico: Hic Corcyreo littore ca-

LIBER

stra posuissent: iā maria late tenente Pōpeio repente castra lega-
tus eius Octavius Libo ingētibus copiis classicoꝝ utrumq; cir-
cūuenit: deditiōne fames extorsit Antonio. Missa quoq; a Ba-
silo in auxilium eius rates: q̄les inopia nauū fecerat: noua Pom-
peianoꝝ arte Cilecum actis sub mare funibus capta: quasi p̄ in-
daglnem: duos tamen astus explicuit: Vna quæ Opiterginos
ferebat: i uadis hæsit memorandūq; posteris exitū dedit. Quip-
pe uix mille iuuenum manus: circumfusi undiq; exercitus: p̄ totū
diem tela sustinuit: & cū exitum uirtus non haberet: tamen ne in
deditiōnem uenirēt hortante tribuno Vlteo mutuis ictibus in
se concurrat. In Africa quoq; par & uirtus: & calamitas Curio. **D**
nis fuit: q̄ ad recipiendū prouinciā missus pulso fugatoq; Var-
rone iam supbus. subitū subæ regis aduētum: equitatu q̄ Mau-
rorum sustinere nō potuit. Patebat uicto fuga: sed pudor suavit
ut amissum sua temeritate exercitū morte sequerēt. Sed iam de-
bitum pari fortuna flagitate sedem bello Pompeius Epiron ele-
gerat. Nec Cæsar moratus Quippe ordinatis a tergo obstanti-
bus quamuis hyems media phiberet tempestates ad bellum na-
uigauit: potitūq; ad Oricū castis: cum pars exercitus ob inopiā
nauium cū Antonio dimissa Brundusii morā faceret: adeo im-
patiens erat ut ad arcessendos eos ardente uentis maris noctel
cōcubla: speculatio nauigio solus ire temptauerit: extat ad tre-
pidum tāto discrimine gubernatorem: uox ipsius. Quid times
Cæsarem uehis. Cōtractis in unū undiq; omnibus copiis: posi-
tisq; cominus castris diuersa erant ducū consilia. Cæsar pro na-
tura ferox: & cōficiendæ rei cupidus: ostentare aciem: puocare:
laccessere: nūc obsidione castrorum: q̄ erat sexdecī milium: uallo
obducta. Sed qd̄ his obesset obsidio: q̄ patente mari oībus copi-
is abūdarēt. Nūc expugnationē Dyrrachii irrita: q̄ppe quā uel
situs inexpugnabilē faceret. Ad hoc afsiduis i Eruptionē hostiū
plis: quo tpe egregia uirtus Sceuæ centuriōis emicuit: cuius in
scuto centū atq; uiginti tela sedere. Iā uero direptionē urbiū socia-
rū cum Oricū & Gōphos: & alia castella Thesaliæ uastaret. Pō-
peius aduersus hæc neccere moras: terguersari simul: ut hostē
iterclusū undiq; iopia comeatū terreret: utq; ardētissimi ducis

A. l. oibus.

QVARTVS.

E cōsenefceret ipetus Nec diutius p̄fuit duci falutare confiliū / mili
 tes otū: focū morā: Pricipes ambitū ducis increpabāt. Sic / p̄cipi
 tantibus fatis / p̄llo funēta est Thesalia: & Phillippicis cāpis / urbis
 imperii generis humani fata cōmissa sunt: nūq̄ ullo loco tantū
 uirium Populi Romani: tantū dignitatis fortuna uidit: trecēta
 amplius milia: hic & illinc p̄ter auxilia regum & senatus. Nunq̄
 imminētis ruina: manifestiora prodigia: fuga uictimartū / Exa
 mina: Insignes interdū tenebra: / dux ipse & nocturna imagine
 theatri sui audiens plausum in modū planctus circumsonare / &
 mane cū pullo amiculo (nefas) apud p̄cipia conspectus ē Nun
 q̄ acrior neq̄ alacrior exercitus Caesaris fuit. Inde classica prius
 ide tela: annotatū quoq̄ comitētis acie Craffini pilū. Qui mox
 adacto in os gladio: sic iter cadauera reptus: libidinē ac rabiem
 q̄ pugnaerat ip̄a nouitate uulneris p̄fererebat. Sed nec minus
 admirabilior illius exitus belli. Quippe cū Pōpeius ad eo egū
 copia abūdaret ut facile circūuēturus sibi Caſarē uideret circū
 uentus ipse ē. Nā cū diu aequo Marte cōtenderet: iussuq̄ Pōpe
 ius a cornu erupisset eḡtatus / rep̄te hic signo dato: Germano
 rū cohortes tantū i effusos eḡtes fecere impetū: ut illi esse pedites
 si uenire i eḡs uiderent. Hāc stragē fugiētis eḡtatus leuis arma
 turā ruina comitata ē: tūc terrore latus dato turbātibus iuicem
 copiis: reliq̄ strages q̄si una manu facta ē. Nec ulla res magis exi
 tio fuit q̄ ip̄a exercitus magnitudo. Multus i eo p̄llo Caſar fuit:
 mediusq̄ iter impatorem & militē: uoces quoq̄ ob eḡtatis exce
 pta / altera cruēta: sed docta & ad uictoriā efficax / Miles faciē fe
 ri: altera ad iactationē cōposita: Parce ciuibus / cū ipse sequerēt.
 F Felicem utcūq̄ in malis Pompeium: si eadem ip̄sum que exer
 citum eius fortuna traxisset: superstes dignitatis suā uixit: cum
 maiore dedecore ut per Thesalica Tempe equo sugeret / pulsus
 Hearis in deserto Cilicia scopulo / fugam in Parthos Africam
 uel Egyptū agitaret. Ut deniq̄ in Pelusiaco littore imperio ui
 lissimi regis cōsiliis: Spadonū / & neq̄ malis desit Septimii de
 fertoris sui gladio trucidatus sub oculis uxoris suā liberorum q̄
 moreret. Quis nō pactū esse cū Pōpeio crederet bellū: atq̄ acri
 us multo atq̄ uehemētius Thesalici incēdii cineres recaluerē: &
 I ii

Eutrop. li. vi. & Suetonio. & Floro cōtrariis est & forte male. Nā illud (parcite ciuibus.) Pompeio attribuit. Liuius ab Achilla oculum esse scri. li. cil. Sed Plutar. plures fuisse ostēdit. q̄ Pomp. oc.

LIBER

In aegypto qdem aduersus Caesarem sine partibus bellum. qppe cum Ptolemeus rex Alexandriae summū ciuilibi belli scelus peregisset: sed usq; amicitiaē cū Caesare medio Pompeii capite sanxisset: ultionē clarissimi uiri manibus/querente fortuna causa non defuit. Cleopatra regis soror effusa Caesaris genibus/partem regni reposebat. Aderat puellae forma: & quae duplicaret ex illo/ q; talis passa uidebat iniuriam: Odium ipsius regis: qui Pompeii caedem partium fato/nō Caesari dederat: haud dubie idem i ipm ausurus si expedisset. Quā ubi Caesar restitui iussit in regnum/ statim ab eisdem pcuratoribus Pompeii obsessus in regia/quāuis exigua manu ingentis exercitus molem mira uirtute sustinuit. Ac primum aedificiorū proximorū atq; naualium incendio: infestorū hostium tela submouit. Mox peninsulam Pharon subitus euasit: Inde depulsus i maria mira foelicitate ad proximā clasē enatauit. Relicto quidem in fluctibus paludamento: seu fato: seu consilio/ut illud ingruentibus hostium telis saxiq; peteret. Tamē receptus a classicis suis undiq; simul hostes adortus de imbelli ac perfida gente iusta Generi manibus dedit. Quippe & Theodorus magister: auctor totius belli: & ne uirilia qdem porteta Photinus atq; Ganymedes/diuersi p mare & transfugio & morte cōsumpti. Regis ipsius corpus obrutum in limo repertum ē in aurea loricae honore. In Asia quoq; nouus rerum motus a Ponto plane: quasi de industria captate fortuna hūc Mithridatico regno exitum: ut a Pompeio pater: a Caesare filius uinceret. Rex Pharnaces magis discordiaē nostrae fiducia: q̄ uirtutis sua/ infesto in Cappadocia agmine ruebat. Sed hūc Caesar aggressus uno: & (ut sic dixerim) non toto plio obtriuuit more fluminis: quod uno eodemq; momēto uenit: percussit: abscessit. Nec uana de se p̄dicatio est Caesaris: ante uictū hostem esse: quā uisum. Sic cum exteris. At in Africa cum ciuibus multo atrocius q̄ in Pharsalia. G Huc reliquias partium naufragus quidā furoris aestus expulerat. Nec reliquias dices: sed integrū bellum: sparsa magis quā oppressa uires erāt. Auxerat sacramentū ipsa clades imperatoris. Nec degenerabat ducū successio. Quippe fati ample sonabant in Pompeiani nois locum/Cato & Scipio: Accessit copiis Mau-

Q VARTVS.

ritanius rex Iuba: uidelicet ut latius ulneret Caesar. Nihil ergo inter Pharfaliam: & Thapson: nisi q̄ amplior eoq; acrior Caesarianorū impetus fuit: indignantum post Pompeiū creuisse bellum. Deniq; q̄ aliter nunq̄ ante imperiū ducis sua sponte signa cecinerunt. Strages a Iuba coepit: Et elephantū bellorū rudes & nup̄ a filua/consternati subito clangore: statū & exercitus in fugā & duces fortius: q̄ ut effugerent non incōspicua tamē morte ornū. Iam Scipio. naue fugiebat: & assecutis hostibus gladium p̄ ulscera exegit: & ubi esset quodā requirente: respondit hoc ip̄m: Bene se habet imperator. Iuba cū se recepisset in regiam magnifice epulatus: postero die cū Petreio fugā comite superq; mēsas & pocula interficiēdum se ei praubit. Ille & regi suffecit & sibi. Cum iterim semeslin medio yphi & parentalia fercula regio simul Romanoq; sanguie madēbāt. Cato nō iterfuit bello positif q̄ ad Bragadam castris: Vticā uelut altera Africā claustra seruabat. Sed accepta partium clade nihil cūctatus (ut sapiente dignū erat) mortem etiā latus acciuit. Nam postq̄ filium comitesq; ab amplexu dimisit ī nocte lecto ad lucernā Platonis libro: q̄ imortalitatem animā docet: paulū quieuit. tū circa primam uigiliam stricto gladio releuatum manu pectus semel: iterumq; percussit. Ausi post hoc uirum medici uiolare fomentis. Ille passus/dū abscederent: rescidit plagas: secutaq; uis sanguinis moribūdas manus in ip̄o uulnere reliquit. Quasi nō esset usquā dimicatu: sic arma rursus & partes: quantoq; Africa supra Tessaliā fuit: tanto Africam supabat Hispania plurimū quantum fauoris partibus dabat fraternitas ducū & pro uno duos stare Pompeios. Itaq; nusq; atrocius nec tā ancipiti Marte cōcursum est. Primū in ip̄o hostio Oceāi Varus Didiusq; legati cōflixere: Sed acrius fuit cū ip̄o mari: q̄ inter se natibus bellum. Siquidē uelut furorē ciuū castigaret Oceanus: utramq; classē naufragio cecidit. Quinā ille horror: cum eodem tempore fluctus: pcella: armamēta confligerent: adde situs ip̄ius formidinē uergentia in unū: hinc His

A. li, urgen
tia,

pania: inde Mauritanie littora, Mare & intestinum & externū: imminētisq; Herculis speculas: cum oīa undiq; simul praelio & tempestate sauirent mox circa obsidiones urbū utrimq; discurs

LIBER

sum ē. Quæ misere Inter hos atq; illos duces societatis Romanæ poene dabant. Omnisi postrema certaminum Munda; Hic non pro cætera foelicitate: sed anceps & diu triste plium: ut plane uideretur nescio qd deliberare fortuna. Sane & ipse ante aciem maestior non ex more Cæsar siue respectu fragilitatis humanæ: siue nimiam p̄sperorum suspectam habens cōtinuationem uel eadem timens: postq̄ idem esse cœpat q; Pompeius. Sed in ipso pralio: q; nemo unquam meminerat: cum diu pari Marte acies nihil aliud q̄ occiderent in medio ardore pugnantium subito ingens inter utrosq; silentium/ q̄si conuenissent: hic omnisi sensus erat/nouissime illud inusitatum Cæsar̄is oculis (nephas) post. xiiii. ānos p̄bata ueteranorum manus gradū retro dedit: q; & si nondum fugerat: apparebat tamē pudore magis: quam uirtute resistere. Itaq; ablegato equo similis furētī primā in aciem procurrat. Ibi prensare fugiētes/ confirmare/per totū deniq; agmen oculis: manibus: clamore uolitare. Dicitur in illa perturbatione & de extremis agitasse secum/ & ita manifesto uultu fuisse: quasi occupare manu mortē uellet: nisi cohortes hostiū quinque per transversam aciem actæ quas Labienus p̄clitātibus castris p̄asidio miserat: speciem fugæ prebuisent: hoc aut & ipse credit: aut dux callidus attribuit i occasione & quasi fugiēte inuentus simul & suorum crexit animos: & hostes p̄culit. Nam si dū se putāt uicere/fortius sequi: inde Pompeiani dū fugere credūt suos, fugere cœperunt. Quanta fuerit hostium cedes: Ira rabiesq; uictoribus/sic estimari potest. Hoc a pralio profugi cū se Mūdæ recepissent: & Cæsar obsideri statim uictos imperasset: cōgestis cadaueribus agger effectus ē: quæ p̄llis iaculisq; cōfixa inter se tenebantur: fœdum etiā inter Barbaros: sed uidelicet uictoriam desperantibus Pompei liberis Cneum plio profugum/ crure faucio deserta & auia petentē Cenonius apud Lauronē oppidum consecutus pugnantē/nondum desperantē/ interficit. Sextum fortuna in Celtiberia interi abscondit: aliisq; post Cæsarē bellis reseruauit Cæsar i patriam uictor inuehit: primū de Gallia triumphū transmiserat Rhenus: Rhodanus: & ex auro captiuis Oceanus. Altera laurus Egyptia tūc in ferculis Nilus: Artifi-

QVARTVS.

noe & ad simulachrū ignium ardens Pharus. Tertius de Phari-
 nace currus & Ponto. Quartus Iubā & Mauros: & his subactā
 ostendebat Hispaniā, Pharsalia & Thapsos & Munda nusq; &
 quāto maiora erāt de qbus non triūphabat! Hic aliq̄do finis ar-
 mis fuit. Reliqua pax Inruēta / pensatūq; clementia bellū / nemo
 casus implo pter Afraniū: satis ignouerat semel: & Faustū Syl-
 lam didicerat generosum timere: filiāq; Pompei cū patruelibus
 ex Sylla / hic posteris cauebat. Itaq; non īgratis ciuibus oēs unū
 In p̄cipem cōgesti honores circa templa / imagines ī teatro / di-
 stincta radiis corona; suggestus in curia / fastigiū in domo / men-
 sis in coelo / ad hoc pater ip̄e patria p̄petuusq; dictator. Nouissi-
 me dubiū an Ip̄o uolente: oblata pro rostris ab Antonio cōsule
 regni insignia. Quæ omnia uelut insulae In destinata morti ui-
 ctimam cōgerebantur. Quippe clementiam p̄ncipis uicit inui-
 dia; grauisq; erat liberis ipsa beneficiorum potentia. Nec diuti-
 us dilatio donata est. Sed Brutus & Cassius aliiq; Patricii cō-
 fenserunt in cādē p̄ncipis (quanta uis fati) manauerat late cō-
 iuratio: libellus etiā Cæsari datus eodem die: nec perlitare cen-
 tum uictimis potuerat: uenit ī curiam tamē expeditionem Par-
 thicam meditans: ibi in curuli sedentē eum senatus iuasit tribus-
 q; & uiginti uulneribus ad terrā datus ē: sic ille q; terrarū orbem
 ciuili sanguine īpleuerat: tandē ip̄e sanguie suo curiā īpleuit.

CESAR AVGVSTVS, II, III,

Opulus Romanus Cæsare & Pōmpelo trucidatis:
 P rediisse ī statum pristinæ libertatis uidebatur: & re-
 dierat: nisi aut Pompeius liberos: aut Cæsar hæde-
 dē reliq̄set: Vel qd̄ utroq; perniciosius fuit: si nō collega quon-
 dā / mox emulus Cæsarianæ potentia: fax / & turbo sequētis secu-
 li sup̄fuisset Antonius: Quippe dū Sextus paterna repetit / trepi-
 datū toto mari: dū Octauius mortē p̄ris ulciscit. Iterū fuit mo-
 uēda Thessalia: dū Antōius uariis īgenio aut successorē Cæsa-
 ris indignatur Octauiū / aut amore Cleopat̄æ desciscit ī regem
 nam aliter saluus esse non potuit: nisi confugisset ad seruitutem:
 Gratulandū tñ in tanta pturbatiōe est: q; potissimū ad Octaui-